

Πρόσκληση για τη δημιουργία Δικτύου των Οργανώσεων και Δικτύων της ΚτΠ και Φορέων της Κοινωνικής Οικονομίας (Social Economy Greece Network)

Αθήνα, 19/01/2022

A) ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

- Ο (τρίτος) τομέας της κοινωνικής και οικονομίας αποτελείται από διάφορες οντότητες (κοινωνικές επιχειρήσεις, συνεταιρισμούς, όπως κοινωνικοί, αστικούς, γεωργικούς, αγροτικούς, καταναλωτικούς, ενεργειακοί, δασικούς, γυναικείους, κλ. π.), οργανισμούς και οργανώσεις (αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρίες, σύλλογοι, ιδρύματα, ηθικές τράπεζες, Μ.Κ.Ο., ενώσεις πολιτών, σωματεία, κ.α.). Εννοιολογικά, είτε με οικονομικούς, είτε με κοινωνιολογικούς όρους, δύσκολα εντάσσονται σε έναν κοινά αποδεκτό ορισμό. Οι ορολογίες που χρησιμοποιούνται εναλλακτικά, ιδιαίτερα σε ευρωπαϊκό επίπεδο, είναι: «Κοινωνική Οικονομία», «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία», «Τρίτος τομέας», κ.α.
- Πεδία δραστηριοτήτων και ως ένα βαθμό κοινά γνωρίσματα όλων των οντοτήτων, αποτελούν η εξυπηρέτηση των μελών τους, η εθελοντική συμμετοχή, το συλλογικό όφελος, η διαχειριστική αυτονομία, οι δημοκρατικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων, η προτεραιότητα στις κοινωνικές (ανθρώπινες) ανάγκες, η δημιουργία θετικού αντίκτυπου στις τοπικές κοινωνίες σε οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό επίπεδο, η συλλογική διαχείριση και διαφύλαξη κοινών αγαθών, η βιώσιμη ανάπτυξη στη βάση διασφάλισης της αειφορίας και σε μια εξελικτική μορφή η στροφή προς την από-ανάπτυξη /από- μεγέθυνση.
- Ως έκφραση, οργάνωση και δραστηριοποίηση της κοινωνίας των πολιτών και των άμεσων παραγωγών, έχουν κινηματικά χαρακτηριστικά από «κάτω προς τα πάνω», δραστηριοποιούνται μεταξύ των γνωστών πυλώνων της οικονομίας σε διαφορετική λογική από αυτή λογική του κυρίαρχου οικονομικού μοντέλου και αποσκοπούν στη δημιουργία «κοινωνικών καινοτομιών» και στην ενεργοποίηση του «κοινωνικού κεφαλαίου». Έτσι συνεισφέρουν πρωτίστως στην κάλυψη υπαρκτών αναγκών της κοινωνίας και όχι στη μεγιστοποίηση και προσπόριση οικονομικού οφέλους και παρουσιάζουν ανθεκτικότητα στις εκάστοτε οικονομικές και κοινωνικές κρίσεις που οι ανάγκες της κοινωνίας, ως σύνολου, αυξάνονται (βλ. πανδημίες, οικονομικές κρίσεις, φυσικές καταστροφές, κ.α.).
- Δραστηριοποιούνται σε όλα τα οικονομικά πεδία, και πρωτοπορούν στο μετασχηματισμό των σημερινών μοντέλων παραγωγής και υπηρεσιών. Ενδεικτικά: Κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες φροντίδας, ένταξη ευάλωτων ή περιθωριοποιημένων ομάδων και ατόμων με αναπηρία, μεταναστών, ατόμων εκτός αγοράς εργασίας, νέες καινοτόμες δραστηριότητες στον πολιτισμό, τη πράσινη και ψηφιακή μετάβαση και ανάπτυξη (προσιτή στέγαση, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ενεργειακές κοινότητες, βιώσιμη κινητικότητα, κυκλική οικονομία, διαχείριση νερού, αγρο-οικολογία, υγιής και βιώσιμη παραγωγή -διάθεση τροφίμων, κ.α.). Παρέχουν νέες βιώσιμες λύσεις στην κοινωνία, διασφαλίζοντας τη συμμετοχή των πολιτών, δημιουργώντας απασχόληση και κοινωνική συνοχή μέσω τοπικών συνεργειών, που αποτελούν τη βάση ωρίμανσης για τη δημιουργία κοινωνικών επιχειρήσεων και συνεργατικών σχημάτων.
- Η κοινωνική οικονομία έχει ήδη αναγνωριστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ως ένα αποτελεσματικό και επιτυχημένο οικονομικό μοντέλο που έχει δημιουργήσει στην Ευρώπη 13,6 εκατ. θέσεις εργασίας, 2,8 εκατ. επιχειρήσεις στις οποίες συμμετέχουν πάνω 232 εκατ. μέλη και 80,6 εκατ. εθελοντές και συμβάλλει στο – κατά μέσο όρο - στο 8% του ευρωπαϊκού ΑΕΠ. Θεωρείται δε, βασικό συστατικό μοντέλο, συνδεδεμένο στενά με τη στρατηγική «Ε.Ε. 2020», για τη μακροπρόθεσμη οικονομική και κοινωνική ανάκαμψη της Ευρώπης. Επιπρόσθετα, διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην εφαρμογή των στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) για το 2030, δεδομένου ότι οι στόχοι της SDGs που αντικατοπτρίζουν αξίες ευθύνης, ισότητας και αλληλεγγύης και τη σημασία της ευημερίας, της αξιοπρεπούς εργασίας, τοπικοποίησης και ενεργούς συμμετοχής των ανθρώπων, είναι εγγενή χαρακτηριστικά στοιχεία και της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας, για την επίτευξη αυτών των στόχων, αφού επενεργούν καταλυτικά στην τοπική κοινωνία λόγω του κοινωνικού τους χαρακτήρα και του «προνομίου» τους να αναδεικνύουν και κινητοποιούν πολλαπλούς

τοπικούς πόρους.

B) ΙΣΤΟΡΙΚΟ - ΔΙΑΔΡΟΜΗ

- Στη Διακήρυξη του Λουξεμβούργου (07.12.2015), τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμφώνησαν ομόφωνα να προωθήσουν την κοινωνική οικονομία ως βασικό μοχλό οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Ακολούθησαν οι Διακηρύξεις της Μπρατισλάβα (2016), της Λιουμπλιάνα (2017), Μαδρίτης (2017) και το Μανιφέστο του «Συμφώνου για τον Αντίκτυπο» του Παρισιού (2019).
- Το 2020 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε την βιομηχανική στρατηγική για την στήριξη της διπλής μετάβασης στην πράσινη και στην ψηφιακή οικονομία, όπου συμπεριλαμβάνει την οικονομία της εγγύτητας και την κοινωνική οικονομία ως ένα από 14 οικοσυστήματα για να στηριχθούν οι επενδύσεις, ώστε να γίνει η Ε.Ε. πιο ανταγωνιστική σε παγκόσμιο επίπεδο και να ενισχύσει την ανοικτή στρατηγική αυτονομία της.
 - Η Διάσκεψη των Προέδρων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ενέκρινε την ανασύσταση της Ομάδας Κοινωνικής Οικονομίας (Intergroup) με την υποστήριξη περισσότερων από 80 ευρωβουλευτών από τις κύριες πολιτικές ομάδες. Το «Social Economy Europe», μετεξέλιξη (2008) του CEP-CMAF, που αποτελείται από τα μεγαλύτερα ευρωπαϊκά δίκτυα κοινωνικής οικονομίας της Ε.Ε. και λειτουργεί ως γραμματεία της Ομάδας Κοινωνικής Οικονομίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, παρουσίασε έγγραφο πολιτικής με τίτλο: «Σχεδιάζοντας από κοινού το Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Οικονομία: Για μια οικονομία που λειτουργεί για ανθρώπους και τον πλανήτη», το οποίο περιλαμβάνει 7 τομείς προτεραιοτήτων ευρωπαϊκής δράσης, με στόχο την υποστήριξη για την ανάπτυξη τομέα της κοινωνικής οικονομίας.
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Περιφερειών για την «Κοινωνική πολιτική, εκπαίδευση, απασχόληση, έρευνα και πολιτισμό» (SEDEC-VII/016), χαιρέτισε το Σχέδιο Δράσης και τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να υποβάλει σχέδιο για την κοινωνική οικονομία εντός του 4^{ου} τριμήνου του 2021 και τόνισε τη σημασία του, όσον αφορά την συμβολή της στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη της Ευρώπης. Σχέδιο που ανταποκρίνεται στις εκκλήσεις και προωθεί θέσεις της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (EOKE), της Διακομματικής Ομάδας «Κοινωνική Οικονομία» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της Ομάδας εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την κοινωνική επιχειρηματικότητα (GECES), του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) και της Ομάδας Εργασίας των Ηνωμένων Εθνών για την Κοινωνική Οικονομία και την Αλληλεγγύη (UNTFSS), διαφόρων κυβερνήσεων της Ε.Ε. και ευρωπαϊκών δικτύων που έχουν δεσμευτεί υπέρ της ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας.
- Η διακήρυξη του Toledo (04.12.2020) με την υπογραφή της από 6 κράτη μέλη της Ε.Ε., μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, προωθεί τη δέσμευση της Ευρώπης για την ανάπτυξη της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας υπό την ηγεσία των πολιτών με καινοτόμο πνεύμα, όπως ακριβώς αντικατοπτρίζεται στον Ευρωπαϊκό Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και βασίζεται σε 7 βασικές αρχές και επιδιώξεις.¹
- Οι ηγέτες της Ε.Ε., τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, κοινωνικοί εταίροι και εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών, συνυπέγραψαν στο Πόρτο (07.05.2021) διακήρυξη - δέσμευση για την υλοποίηση του

¹ Οι 7 βασικές αρχές και επιδιώξεις της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας:

1. Αύξηση ορατότητας και αναγνώρισης της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας, μέσω δημόσιων πολιτικών, σχεδίων και συγκεκριμένων δράσεων, σε συνεργασία με τα μέλη και τις οντότητες που την απαρτίζουν.
2. Προώθηση του μοντέλου της που στηρίζεται στην οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική ανάπτυξη, έτσι ώστε να παγιωθεί η κοινωνική και περιβαλλοντική ευθύνη και η χρηστή διακυβέρνηση.
3. Υποστήριξη δημιουργίας ευνοϊκών οικοσυστημάτων για την κοινωνική οικονομία, μέσω συνεργιών μεταξύ δημόσιων διοικήσεων και παραγόντων της (νομικών πλαισίων, κατάλληλων προγραμμάτων, σχεδίων και στρατηγικών).
4. Διασφάλιση οικονομικής υποστήριξης για μια βιώσιμη κοινωνική αλληλέγγυα οικονομία, μέσω των ευρωπαϊκών κονδυλίων από το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021-2027 και των κεφαλαίων Ανάκαμψης που προβλέπονται στο Next Generation EU instrument.
5. Αναγνώριση του ρόλου της ως κρίσιμου καθοδηγητή στην διαμόρφωση μιας βιώσιμης, χωρίς αποκλεισμούς και δίκαιης μετά την COVID 19 ανάκαμψης σε όλη την Ευρώπη.
6. Συμβολή στη διεθνοποίηση των οντοτήτων της, ως μοντέλων ενδογενούς ανάπτυξης, με ανταλλαγές σε πολυμερείς και διμερείς θεσμικές σφαίρες για τη μεταφορά γνώσης και εμπειρίας οικοσυστημάτων και από άλλες περιοχές και τομείς.
7. Δημιουργία και διατήρηση μηχανισμών συνεργασίας και διαλόγου υψηλού επιπέδου για τον συντονισμό δράσεων, ως προς την ανάπτυξη της κοινωνικής καινοτομίας και της καινοτόμου δημόσιας πολιτικής προς ένα μοντέλο με δυνατότητα παραγωγής περισσότερων πληθυντικών οικονομικών για βιώσιμες, ισότιμες και δίκαιες κοινωνίες.

ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. και στις 21/06/2021 υπογράφηκε η διακήρυξη της Λισαβόνας για την καταπολέμηση της αστεγιάς.

- Στη Διάσκεψη Κορυφής της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Οικονομίας (#EUSES), που πραγματοποιήθηκε στις 24 και 25 Μαΐου 2021 από τον Δήμο του Μάνχαϊμ, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την υποστήριξη του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Οικογένειας, Ηλικιωμένων, Γυναικών και Νεολαίας της Γερμανίας και συγκέντρωσε περισσότερα από 3.000 άτομα που αντιπροσώπευαν την ποικιλομορφία της Κοινωνικής Οικονομίας (SE) στην Ευρώπη με θέμα: «Από τη Διάσκεψη Κορυφής της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Οικονομίας 2021, στο Ευρωπαϊκό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Οικονομία», εκδόθηκε η «Διακήρυξη του Μάνχαϊμ για την Κοινωνική Οικονομία».
- Στην ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική & Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών για την «Οικοδόμηση μιας οικονομίας στην υπηρεσία των ανθρώπων: σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία» (Βρυξέλλες, **09.12.2021** COM(2021) 778 final), διαπιστώνεται ότι η κοινωνική οικονομία **μπορεί να συμβάλει**:
 - ✓ στην εφαρμογή των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και στην υλοποίηση του **σχεδίου δράσης του 2021 και των πρωταρχικών στόχων για το 2030**,
 - ✓ στην επίτευξη των **Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ)** σε ενωσιακό και παγκόσμιο επίπεδο.
 - ✓ στην **αναδιαμόρφωση της οικονομίας μετά την πανδημία COVID** μέσω βιώσιμων και χωρίς αποκλεισμούς οικονομικών μοντέλων που οδηγούν σε πιο δίκαιο οικολογικό, οικονομικό και κοινωνικό μετασχηματισμό.
 - ✓ στην παροχή σημαντικών ευκαιριών για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων μέσω του **Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας**
 - ✓ στη μετάβαση προς πιο όμορφους, βιώσιμους και συμπεριληπτικούς χώρους διαβίωσης και τρόπους ζωής, όπως προωθούνται από το **Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους (Bauhaus)**, προσφέροντας νέες διεπιστημονικές προσεγγίσεις και λύσεις προσαρμοσμένες στις ανάγκες και στις προσδοκίες των τοπικών κοινοτήτων, και

προτείνεται σειρά δράσεων για την περίοδο 2021-2030, που βασίζονται στην πρωτοβουλία για την κοινωνική επιχειρηματικότητα (SBI) και στην πρωτοβουλία για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις. Οι προτεινόμενοι άξονες δράσεων για την περίοδο αυτή είναι:

1. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΘΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

1.1 Ανάπτυξη πλαισίων πολιτικής και νομικών πλαισίων

Περιλαμβάνει την εξέταση της ιδιαίτερης φύσης και των αναγκών της κοινωνικής οικονομίας όσον αφορά πολυάριθμες οριζόντιες και τομεακές πολιτικές και διατάξεις, όπως εκείνες που αφορούν τη φορολογία, τις δημόσιες συμβάσεις, τον ανταγωνισμό, την κοινωνική αγορά και την αγορά εργασίας, την εκπαίδευση, τις δεξιότητες και την κατάρτιση, τις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης και φροντίδας, τη στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), την κυκλική οικονομία κ.λπ.

1.2 Κοινωνική οικονομία και κρατικές ενισχύσεις

Βελτίωση των κανόνων που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις για τις κοινωνικές επιχειρήσεις, των κανόνων της ΕΕ σχετικά με τις **υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΥΓΟΣ)**, του μεγέθους της υφιστάμενης κρατικής ενίσχυσης για την πρόσβαση σε χρηματοδότηση και τις επιδοτήσεις για την πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση που ρυθμίζονται από τον **γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία (ΓΚΑΚ)**.

1.3 Καλύτερη πρόσβαση στις αγορές: Κοινωνικά Υπεύθυνες Δημόσιες Συμβάσεις

Ενίσχυση της ικανότητας των φορέων της κοινωνικής οικονομίας να υποβάλλουν προσφορές για δημόσιες συμβάσεις, διευκόλυνση της πρόσβασής τους σε ιδιωτικές συμβάσεις, προώθηση και παρακολούθηση της χρήσης κοινωνικά υπεύθυνων δημόσιων συμβάσεων σε συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη της κοινωνικής οικονομίας

1.4 Προώθηση της κοινωνικής οικονομίας σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο

Τόνωση της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής καινοτομίας στις αγροτικές περιοχές, μέσω του μελλοντικού δικτύου της ΕΕ για την κοινή γεωργική πολιτική, που θα ενσωματώσει περαιτέρω συνεργατικούς σχηματισμούς (cluster) κοινωνικής και οικολογικής καινοτομίας (CSEI), επέκταση του δικτύου ευρωπαϊκών περιφερειών κοινωνικής οικονομίας, ενίσχυση της δικτύωσης μεταξύ των αγροτικών επιχειρήσεων, δημιουργία τοπικών σημείων επαφής για την κοινωνική οικονομία, κ.α.

1.5 Προώθηση της κοινωνικής οικονομίας σε διεθνές επίπεδο

Πρώθηση της στόχευσης στην κοινωνική οικονομία και στην κοινωνική επιχειρηματικότητα στα προγράμματα του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας και του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας, βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση για κοινωνικούς επιχειρηματίες στα Δυτικά Βαλκάνια, στην Ανατολική Εταιρική Σχέση και στη Νότια Γειτονία

2. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΦΟΡΕΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

2.1 Στήριξη επιχειρήσεων και ανάπτυξη ικανοτήτων

- Διευκόλυνση της δημιουργίας σύμπραξης δεξιοτήτων για το βιομηχανικό οικοσύστημα εγγύτητας και κοινωνικής οικονομίας, στο πλαίσιο του θεματολογίου δεξιοτήτων και της επικαιροποιημένης ευρωπαϊκής βιομηχανικής στρατηγικής, μεγέθυνση και προώθηση της διεθνοποίησης της κοινωνικής οικονομίας, δημιουργία μιας νέας ενιαίας πύλης για την κοινωνική οικονομία, για την παροχή ενός σαφούς σημείου επαφής για τα ενδιαφερόμενα μέρη της κοινωνικής οικονομίας, άλλους σχετικούς φορείς και άτομα που αναζητούν πληροφορίες όσον αφορά τη σχετική χρηματοδότηση, τις πολιτικές, τα δίκτυα / τις πλατφόρμες και τις πρωτοβουλίες της ΕΕ, ανάπτυξη αντιπροσωπευτικών δικτύων κοινωνικής οικονομίας, ειδικότερα στα κράτη μέλη της ΕΕ όπου οι κοινωνικές επιχειρήσεις και τα οικοσυστήματα κοινωνικής οικονομίας δεν έχουν αναπτυχθεί πλήρως, ενθάρρυνση των συμβατικών εκκολλαπτηρίων επιχειρήσεων να επεκτείνουν τη στήριξή τους σε φορείς της κοινωνικής οικονομίας, ώστε να βελτιωθούν οι ευκαιρίες στήριξης της ετοιμότητας για επιχειρηματικές επενδύσεις.

2.2 Διεύρυνση της ελκυστικότητας της επιχειρηματικότητας

- Δημιουργία μιας νέας Ακαδημίας Πολιτικής για την Επιχειρηματικότητα των Νέων στο πλαίσιο του EKT+, προώθηση της επιχειρηματικότητας των νέων, μεταξύ άλλων για γυναίκες και κοινωνικούς επιχειρηματίες, μέσω της συνεργασίας με εθνικούς φορείς χάραξης πολιτικής και δίκτυα επιχειρηματικότητας των νέων, προώθηση της αμοιβαίας μάθησης μεταξύ επιχειρηματιών της κοινωνικής οικονομίας με την καλύτερη προώθηση του προγράμματος «Erasmus Νέοι Επιχειρηματίες» στα ενδιαφερόμενα μέρη της κοινωνικής οικονομίας.

2.3 Βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση

- Δημιουργία νέων χρηματοπιστωτικών προϊόντων στο πλαίσιο του προγράμματος InvestEU, με στόχο την κινητοποίηση ιδιωτικής χρηματοδότησης για την κάλυψη των αναγκών των κοινωνικών επιχειρήσεων σε διάφορα στάδια ανάπτυξης που θα περιλαμβάνουν εγγυήσεις για την παροχή πρόσβασης σε πιστώσεις για κοινωνικές επιχειρήσεις και πολύ μικρές επιχειρήσεις, επενδύσεις μετοχικού και οιονεί μετοχικού κεφαλαίου σε κοινωνικές επιχειρήσεις και επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται με γνώμονα τον αντίκτυπο, καθώς και επενδύσεις κεφαλαίου σε χρηματοοικονομικούς διαμεσολαβητές.
- Θέσπιση ειδικών μηχανισμών πραγματοποίησης κοινών επενδύσεων με ιδρύματα και φιλανθρωπικούς οργανισμούς σε στοχευμένους τομείς για την εκπλήρωση αποστολής, με στόχο τη διοχέτευση πρόσθετων κεφαλαίων για τη βιωσιμότητα, την ένταξη, την κοινωνική καινοτομία, τη στέγαση και την έλλειψη στέγης, την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης και την ανάπτυξη οικοσυστημάτων κοινωνικού αντικτύπου.

2.4 Μεγιστοποίηση της συμβολής της κοινωνικής οικονομίας στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση

- Δρομολόγηση της μετάβασης του οικοσυστήματος «Εγγύτητα και κοινωνική οικονομία» για την περαιτέρω συνεργασία με δημόσιες αρχές και ενδιαφερόμενα μέρη για ένα ενισχυμένο και ανθεκτικότερο οικοσύστημα κοινωνικής οικονομίας στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση.
- Στήριξη της διακρατικής συνεργασίας για την ενίσχυση της ικανότητας της κοινωνικής οικονομίας να υιοθετεί και να αναπτύσσει πιο οικολογικές πρακτικές, προϊόντα και υπηρεσίες, και να βελτιώνει τις ψηφιακές ικανότητές τους.
- Δρομολόγηση δράσης για καινοτόμο χρηματοδότηση στο Εργαστήριο του Νέου Ευρωπαϊκού Μπάουχαους με στόχο τη δημιουργία πιλοτικού έργου για την κινητοποίηση φιλανθρωπικών συνεισφορών.
- Ανάπτυξη κώδικα δεοντολογίας για τη χρήση και τη διαχείριση δεδομένων στην κοινωνική οικονομία, σε συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη, για τη στήριξη της υιοθέτησης δεδομένων και τεχνολογιών.
- Συνεργασία με τις πόλεις για την ανάπτυξη τοπικών πράσινων συμφωνιών ή δράσεων για την οικολογική συμμετοχή στα κοινά, ενισχύοντας τη συμμετοχή των φορέων της κοινωνικής οικονομίας

και των κοινοτήτων στο Σύμφωνο των Δημάρχων της ΕΕ, στην Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία, στην πρωτοβουλία «Intelligent CitiesChallenge» (Πρόκληση των ευφυών πόλεων) και στην πρωτοβουλία για τις κυκλικές πόλεις και περιφέρειες, στην Πλατφόρμα Δίκαιης Μετάβασης, στο Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους και στο ευρωπαϊκό σύμφωνο για το κλίμα.

- Στήριξη της υιοθέτησης και των συμπράξεων για την κυκλική οικονομία μεταξύ των κοινωνικών επιχειρήσεων και άλλων παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων των συμβατικών επιχειρήσεων, και αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με την κοινωνική οικονομία στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πλατφόρμας ενδιαφερόμενων μερών για την κυκλική οικονομία, του δικτύου Enterprise Europe Network και άλλων δικτύων.

2.5 Ενίσχυση της κοινωνικής καινοτομίας

- Ενίσχυση της κοινωνικής καινοτομίας μέσω μιας νέας προσέγγισης διακρατικής συνεργασίας στο πλαίσιο του ΕΚΤ+.
- **Δημιουργία Ευρωπαϊκού Καταλυτικού Ταμείου Κοινωνικής Καινοτομίας** στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», με τη συμμετοχή πολιτών, ακαδημαϊκών, επιχειρηματιών, φιλανθρωπικών φορέων, επενδυτών αντικτύπου και δημόσιων διοικήσεων, με στόχο τη στήριξη της αναπαραγωγής και της μεγέθυνσης επιτυχημένων κοινωνικών καινοτομιών για την προώθηση των στόχων των πέντε αποστολών της ΕΕ
- Παροχή **επιχορηγήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»** για την ευαισθητοποίηση και τη διευκόλυνση της πρόσβασης των κοινωνικών επιχειρηματιών στους πόρους των πανευρωπαϊκών, εθνικών, περιφερειακών και τοπικών οικοσυστημάτων καινοτομίας.

3. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΟΠΤΙΚΩΝ ΤΗΣ

- Διεξαγωγή τακτικών δραστηριοτήτων επικοινωνίας στο πλαίσιο μιας μακροπρόθεσμης επικοινωνιακής προσέγγισης, με έμφαση στον ρόλο και στις ιδιαιτερότητες της κοινωνικής οικονομίας, σε συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη της κοινωνικής οικονομίας.
- Εκπόνηση νέας μελέτης για τη συλλογή ποσοτικών και ποιοτικών πληροφοριών σχετικά με την κοινωνική οικονομία και εκπόνηση ειδικής μελέτης για τις φιλανθρωπικές δωρεές στην ΕΕ.

Γ) Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην Ελλάδα, η κοινωνική οικονομία βρίσκεται σε πολύ χαμηλό επίπεδο, που όχι μόνο υπολείπεται του Ευρωπαϊκού μέσου όρου (8-10% του συνόλου της οικονομίας), αλλά, και επί της ουσίας, δεν αναγνωρίζει τους φορείς κοινωνικής οικονομίας ως «κοινωνικούς εταίρους», αν και αντιπροσωπεύουν ένα ποσοστό 1,8% που καταγράφεται ως συμμετοχή της στο εθνικό εισόδημα.

1) Θεσμικό πλαίσιο: Από το 2011 έως σήμερα έχουν ψηφιστεί δύο νόμοι που αφορούσαν, αφενός ο 4019/11 στην Κοινωνική Οικονομία (Κ.Ο.) και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα (Κ.Ε.) και αφετέρου ο ισχύων ν. 4430/16 στην Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία (Κ.ΑΛ.Ο.). Παρά την αναφερόμενη νομοθετική παραγωγή, η Κοινωνική Οικονομία εξ αιτίας αστοχιών, αδυναμιών, εμποδίων και στρεβλώσεων που παρατηρήθηκαν κατά την εφαρμογή των νόμων αυτών, αλλά και αντικειμενικών αδυναμιών του ίδιου του τομέα, δεν κατέστη δυνατόν να αποκτήσει σημαντικό οικονομικό και κοινωνικό στίγμα .

Ο ν.4430/2016 έχει βασικές υστερήσεις και προβληματικές διατάξεις. Περιλαμβάνει περιορισμούς, αποκλεισμούς, αυτοαναιρέσεις, αστοχίες και αντιφάσεις. Όχι μόνο δεν ομογενοποιεί όλους τους εν δυνάμει φορείς του τρίτου τομέα, αλλά θεσπίζει διαφορετικές διατάξεις και μεταξύ των ίδιων των φορέων που συμπεριλαμβάνει (νομικά πρόσωπα άρθρου 3, ΚοινΣΕπ, ΣΥΝΕΡΓ, κλ.π.). Χαρακτηριστικό αυτού του κατακερματισμού είναι ότι οι φορείς της κοινωνικής οικονομίας μοιράζονται σε πολλά υπουργεία και δημόσιες υπηρεσίες και είναι καταγεγραμμένοι σε αντίστοιχα Μητρώα, τα οποία διέπονται από διαφορετικές νομοθεσίες. Συγκεκριμένα υπάρχουν μητρώα και διαφορετικοί νόμοι, στο υπουργείο Εργασίας, Υγείας, Πολιτισμού, Γεωργίας, Παιδείας, Περιβάλλοντος, Οικονομικών, Εσωτερικών, Ναυτιλίας, Μεταναστευτικής Πολιτικής και τις Περιφέρειες. Ειδικά για τους συνεταιρισμούς υπάρχουν δέκα (10) αλληλοσυγκρουόμενοι συνεταιριστικοί νόμοι και Π.Δ. Ο διαχωρισμός των μητρώων πιστοποίησης διαχωρίζει στην πράξη και κατακερματίζει θεσμικά το συλλογικό υποκείμενο και τις δυνάμεις της κοινωνικής οικονομίας, με αποτέλεσμα να μη λαμβάνονται υπόψη στους εκάστοτε κυβερνητικούς σχεδιασμούς.

Είναι αναγκαία η κατάρτιση μια ενιαίας νομοθεσίας για την κοινωνική οικονομία στη χώρα μας, η οποία θα λαμβάνει υπόψη της και την Σύσταση 193/2002 του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας (ILO)², την οποία η Ε.Ε και η χώρα μας έχει αποδεχτεί επισήμως³.

2) Χρηματοδοτικό πλαίσιο: Στη χώρα μας και σε σχέση με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, καθώς και με τις ευρωπαϊκές οδηγίες και πολιτικές, οι πόροι που διατίθενται για την κοινωνική οικονομία και την οικονομία φροντίδας, είναι στο υποπολλαπλάσιο του ευρωπαϊκού μέσου όρου και της αναλογικότητας του τρίτου τομέα στο εθνικό εισόδημα. Το γεγονός αυτό δεν δυσκολεύει μόνο την κοινωνική επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα, αλλά και την ίδια διαδικασία ανάκαμψης από την υγειονομική και οικονομική κρίση, καθώς μένουν αναξιοποίητοι και ανενεργοί υλικοί και ανθρώπινοι πόροι οι οποίοι μόνο με την ανάδειξη και συμβολή του κοινωνικού κεφαλαίου μπορούν να αξιοποιηθούν.

Η αδράνεια, καθώς ο χώρος της κοινωνικής οικονομίας είναι θεσμικά κατακερματισμένος και πολιτικοοικονομικά υποβαθμισμένος από το σύνολο του πολιτικού συστήματος, εξηγούν, ως ένα βαθμό, τα παραπάνω, αλλά και την (μη) χρηματοδοτική υποστήριξη για την ανάπτυξή της.

- Σύμφωνα με το τρέχον ΕΣΠΑ 2014–2020, η αρχική κατανομή πόρων από διάφορα ταμεία (ΕΚΤ, ΕΤΠΑ, κλ.π.), ανερχόταν σε **161.837.554,25 €** (ΕΠΑΝΑΔ–ΔΒΜ=57.322.635,00 - ΕΠΑΝΕΚ=25.000.000,00, ΠΕΠ (13)=79.514.919,25).

Από τους παραπάνω πόρους έχουν δεσμευθεί (στοιχεία 5^{ου}/2021), μόνο 1.904.882,39 € για τη λειτουργία 11 Κέντρων Στήριξης (από τα 89 προβλεπόμενα), με πολλά προβλήματα ως προς τη ροή χρηματοδότησης, την αδυναμία εξασφάλισης εγγυητικών επιστολών από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, αλλά και σε γνωστές πρακτικές που πρυτάνευσαν στην προκήρυξη και αξιολόγηση των υποβληθέντων προτάσεων.

- Ως προς τα ΠΕΠ (Άξονας 9ν), ελάχιστες Περιφέρειες έχουν προχωρήσει σε σχετικές προκηρύξεις, με υποπολλαπλάσια από τα προβλεπόμενα ποσά του εν λόγω Άξονα, αλλά και με περιοριστικές διατάξεις που πιθανά θα δημιουργήσουν δυσκολίες απορρόφησης από τους δικαιούχους (π.χ. εγγυητικές επιστολές, κ.α.). Αξίζει να τονιστεί εδώ ότι υπάρχουν και συγκεκριμένες Περιφέρειες που αυθαίρετα έχουν μεταφέρει και εκτρέψει ήδη τους πόρους που προορίζονταν για την κοινωνική οικονομία σε άλλες δράσεις (πιθανόν πιο προσοδοφόρες εκλογικά.)

- Το πολλάκις εξαγγελθέν «Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας», παραμένει ακόμα ζητούμενο.

- Η κατ' εξοχήν αρμόδια για το σχεδιασμό ενεργών πολιτικών απασχόλησης και κοινωνικής οικονομίας «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Τομέας Απασχόλησης και Κοινωνικής Οικονομίας (ΑΠΚΟ)», δεν έχει δημοσιοποιήσει ως τώρα πως κατανέμονται οι πόροι στα δύο σκέλη (απασχόληση – κοινωνική οικονομία). Διακρίνεται από την απραγία στο σκέλος της κοινωνικής οικονομίας (μία προκήρυξη για τα Κέντρα Στήριξης το 2018!!!), ενώ αντίθετα δείχνει έντονη κινητικότητα σε προκηρύξεις καταρτίσεων και κοινωφελούς εργασίας.

3) Δημόσιες πολιτικές: Οι κατά καιρούς σχεδιασμοί δημόσιων πολιτικών για την κοινωνική οικονομία, ουδέποτε εφαρμόστηκαν στην πράξη, με ευθύνη των αρμοδίων υπηρεσιών του κράτους.

- Οι προβλεπόμενες στα σχέδια δημόσιων πολιτικών δράσεις δημοσιότητας, εκπαίδευσης, συμβουλευτικής και υποστήριξης, παραμένουν κενό γράμμα, με ό,τι συνεπάγεται για την αναγνωρισιμότητα, ανάπτυξη και βιωσιμότητα των φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας.

- Εντοπίζονται άγνοια, αρνήσεις και απροθυμίες, αιρετών Ο.Τ.Α. Α' και Β' βαθμού για την ανάγκη και την δυνατότητα αξιοποίησης των κοινωνικών επιχειρήσεων με μικρότερο κόστος και προς όφελος των τοπικών κοινωνιών.⁴

² Σύσταση 193/2002 του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας (ILO) <https://www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/Sistasi193.pdf>

³ Βασικά προβλήματα των νομικών διατάξεων για τους συνεταιρισμούς τα οποία θα μπορούσαν να επιλυθούν με την εφαρμογή της Σύστασης 193/2002 και τη διπλή φύση τους ως association (χρηστών, παραγωγών ή εργαζομένων ή μεικτών των παραπάνω κατηγοριών) και ταυτόχρονα επιχειρήσεις, με την εισαγωγή σύγχρονων μορφών δημοκρατικού ελέγχου, τη φορολογική διαφοροποίηση του πλεονάσματος από τα κέρδη, την εξασφάλιση της ανεξαρτησίας των συνεταιρισμών από τον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα προβλέποντας την περιορισμένη συμμετοχή τους σε συνεταιρισμούς και την μη δυνατότητα μετατροπής των συνεταιρισμών σε άλλες μορφές επιχειρήσεων, την προώθηση της συνεταιριστικής εκπαίδευσης καθώς και την κατοχύρωση της συνεργασίας των συνεταιρισμών σύμφωνα με τις διεθνώς αποδεκτές μορφές οργάνωσης σε ενώσεις, ομοσπονδίες και συνομοσπονδίες και επιχειρηματικούς συνεταιρισμούς δευτέρου και ανώτερου βαθμού, δίχως τοπικούς περιορισμούς.

⁴ Ενδεικτικά:

✓ Ν.4555/2018 «Κλεισθένης» (άρθρο 281), για δωρεάν χρήση ακινήτων της οικείας περιφέρειας σε φορείς κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας του ν. 4430/2016.

Δ) ΣΥΣΤΑΣΗ, ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ SOCIAL ECONOMY GREECE NETWORK

Είναι γεγονός ότι παρά τις αντικειμενικές δυσκολίες του τομέα και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα εγχειρήματά του στη χώρα μας, έχει εδραιωθεί η κοινή αποδοχή και πεποίθηση ότι δεν προκαθορίζουν αυτοδίκαια και τη γενικότερη δυναμική που διαθέτει.

Οι κυβερνητικές δημόσιες πολιτικές μη στήριξης που ακολουθήθηκαν διαχρονικά και ακολουθούνται εντονότερα σήμερα, απαιτούν συλλογικότητα, ενοποίηση και ενδυνάμωση για τη διεκδίκηση εφαρμογής των εγκεκριμένων από την Ε.Ε. αποφάσεων (ουσιαστικής ένταξης σε πολιτικές ανάπτυξης, μόχλευσης πόρων, κ.α.) και θεσμοθέτηση των πολιτικών και μέτρων που θα διευκολύνουν την δημιουργία ενός ευνοϊκού οικοσυστήματος για την κοινωνική οικονομία και την κοινωνική επιχειρηματικότητα..

Συνεπώς, η ανάπτυξη, τα αποτελέσματα και το κοινωνικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό αποτύπωμα των φορέων της κοινωνικής οικονομίας, εξαρτώνται από την ολιστική ένταξή τους σε στρατηγικές μεταρρυθμίσεων, υποστηρικτικών πολιτικών και δημιουργίας κατάλληλων προϋποθέσεων.

Για τους λόγους αυτούς πιστεύουμε ότι καθίσταται αναγκαίος ο συντονισμός δραστηριοτήτων και προσπαθειών στη χώρα μας από όλες τις οργανώσεις, δίκτυα, ενώσεις, συνεταιρισμούς, κλ.π., μέσω της δημιουργίας ενός ευρύτερου συνεκτικού Δικτύου (**Social Economy Greece Network**), ώστε να επιτευχθεί:

- ✓ Δικτύωση και ανάπτυξη κοινών δράσεων όλων των δικτύων και οργανώσεων της ΚτΠ και των κάθε μορφής οντοτήτων της κοινωνικής οικονομίας που συμμετέχουν σε τοπικά, περιφερειακά και πανελλαδικά δίκτυα.
- ✓ Ανταλλαγή και προώθηση γνώσεων, βέλτιστων πρακτικών και πληροφοριών μεταξύ των συμμετεχόντων στα δίκτυα.
- ✓ Παροχή κοινών υπηρεσιών και δράσεων αλληλεγγύης, συνεργατισμού, εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμβουλευτικών υπηρεσιών, οικονομικής, νομικής και τεχνικής βοήθειας, υποστήριξης για την ίδρυση νέων ή ανάπτυξη υφιστάμενων φορέων, συνεταιρισμών και κοινωνικών επιχειρήσεων και ανάπτυξης ικανοτήτων των συμμετεχόντων στα δίκτυα.
- ✓ Προβολή σε ευρεία κλίμακα των πρωτοβουλιών των οργανώσεων της ΚτΠ και του τρίτου τομέα, καθώς και των καινοτομικών/καλών πρακτικών τους σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.
- ✓ Λειτουργία ανοικτού forum του οικοσυστήματος της ΚτΠ και της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας (κινητοποίηση των φορέων τους και πρωτοβουλιών που εκφράζουν τοπικές κοινωνικές ανάγκες με οριζόντια και κάθετη δικτύωση).
- ✓ Προώθηση του κοινωνικού διαλόγου και συν-διαμόρφωση πολιτικών ανάπτυξης με εξειδίκευση και εφαρμογή Σχεδίου Δράσης για την κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία,.
- ✓ Ανάδειξη και γνωστοποίηση του ευρέως φάσματος υπηρεσιών και προϊόντων που εκ της φύσεώς τους προσφέρουν, σε συσχετισμό με τον καταγραφή προβλημάτων, επεξεργασία θέσεων και προτάσεων πολιτικής προς το Δημόσιο, τους φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα, τους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, διαχειριστικές και ευρωπαϊκές αρχές, κοινωνικούς εταίρους, φορείς επιχειρηματικότητας, χρηματοδοτήσεων, κ.α.
- ✓ Διεκδίκηση για την ενεργοποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας (άρθρο 13 ν.4430/2016) και εκπροσώπηση στη Συντονιστική Επιτροπή των συναρμόδιων Υπουργείων.
- ✓ Διεύρυνση δικτυώσεων και συνεργασιών (άρθρο 7 ν.4430/2016), μεταξύ Κοιν.Σ.Επ., ΚΟΙ.Σ.Π.Ε., Συνεταιρισμών Εργαζομένων, Οργανώσεων Παραγωγών (Ο.Π.) και Ενώσεων τους (Ε.Ο.Π.), Ομάδων Παραγωγών (Ομ.Π.) και κάθε μορφής Συνεταιρισμών, σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο για την επίτευξη κοινωνικών και οικονομικών στόχων και οικονομικών κλίμακας.
- ✓ Δικτύωση και συνεργασία με τους φορείς της Κοινωνίας των πολιτών, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, φορέων του Δημοσίου, πανεπιστημιακά και ερευνητικά κέντρα, επιχειρηματικούς και κοινωνικούς φορείς, μέσω της δημιουργίας Τοπικών Κοινωνικών Αναπτυξιακών Δικτύων και Συμφώνων, για την

-
- ✓ Ν.4555/2018 «Κλεισθένης» (άρθρο 196), για την παραχώρηση δωρεάν χρήσης δημοτικών ακινήτων σε φορείς κοινωνικής αλληλέγγυας οικονομίας.
 - ✓ Ν.4412/16 (άρθρα 20 και 107-110), περί σύναψης από τους ΟΤΑ Δημοσίων Συμβάσεων Κοινωνικής Αναφοράς κατ' αποκλειστικότητα με Κοιν.Σ.Επ. (Οδηγία 2014/24/ΕΕ) για υγειονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές υπηρεσίες.
 - ✓ Ν.4430/2016 (άρθρο 6), για σύναψη προγραμματικών συμβάσεων με αντισυμβαλλόμενους τους Ο.Τ.Α. και φορείς κοινωνικής οικονομίας, για τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων κοινωνικής ωφέλειας.

αντιμετώπιση της φτώχειας, των κοινωνικών ανισοτήτων, της ανεργίας, της έλλειψης ευκαιριών, της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, της οικονομίας εγγύτητας, της κυκλικής οικονομίας, κ.α.

- ✓ Σύσταση δικτύων συνεταιρισμών, παραγωγών και καταναλωτών για την απευθείας παραγωγή και κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών, στη βάση κοινών αρχών αλληλεγγύης, ηθικού εμπορίου και κοινοτικά υποστηριζόμενης γεωργίας.
- ✓ Δημιουργία Περιοχών Κοινωνικής και αλληλέγγυας Οικονομίας, με τη συμμετοχή και σύμπραξη φορέων ΚτΠ και της κοινωνικής οικονομίας, ενώσεων, ιδρυμάτων και εθελοντών, σε διάφορους τομείς, όπως π.χ. πολιτιστικές δραστηριότητες, κοινωνικές και ιατρικές υπηρεσίες, αγροδιατροφικό τομέα, εναλλακτικά τρόφιμα, κ.α.
- ✓ Υιοθέτηση και εφαρμογή συστήματος μέτρησης θετικού κοινωνικού αντίκτυπου, με κριτήρια και δείκτες που να συνδημιουργούν ασφαλές «υπόδειγμα» αξιοπιστίας και χρηματοδότησης χωρίς εξαρτήσεις.
- ✓ Συνεργασία με στόχο τη συμμετοχή στο Social Economy Europe του Social Economy Greece Network, με αντίστοιχο συντονισμό ως προς τη λειτουργία και τις δράσεις αυτού του Ευρωπαϊκού Δικτύου.

Ε) ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ

1. Ευαισθητοποίηση και διάδοση καλών πρακτικών.

Το **Social Economy Greece Network** θα στοχεύει στην ενίσχυση του διαλόγου, αφενός με τις οργανώσεις, τα δίκτυα και όλες τις οντότητες του τρίτου τομέα της οικονομίας και αφετέρου με τα θεσμικά όργανα σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, για την αναγνώριση της συμβολής του τομέα στη δημιουργία απασχόλησης, στην άρση φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού, στην επίτευξη κοινωνικής συνοχής και στην τοπική, αλλά και εθνική κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική ανάπτυξη. Ειδικότερα θα:

- Σχεδιάζει και προωθεί μέτρα και δράσεις εξειδίκευσης και κυρίως εφαρμογής των ευρωπαϊκών πολιτικών για την κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία στους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων. Προς το σκοπό αυτό θα διενεργεί έρευνες και καμπάνιες για την ταυτότητα, το ρόλο της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και κοινωνικής επιχειρηματικότητας και γενικά του τρίτου τομέα της οικονομίας, με στόχο την προβολή τους για την ανάδειξη των αξιών που προεσβεύουν, της αναγκαιότητας ύπαρξής τους, καθώς και των ειδοποιών χαρακτηριστικών τους από την συμβατική οικονομία και τον κρατισμό.
- Οργανώνει θεματικά forum δημιουργίας τοπικών οικοσυστημάτων κοινωνικής οικονομίας, που εκφράζουν ιδιαίτερες τοπικές κοινωνικές ανάγκες και διαμεσολαβούν στη πρόωση αναγκών των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και των τοπικών κοινωνιών.
- Προωθεί, όσον αφορά στους συνεταιρισμούς, την εφαρμογή των συνεταιριστικών αρχών, με βάση τις κατευθύνσεις της Ι.Σ.Α. (Εθελοντική και ανοικτή συμμετοχή - Εκπαίδευση, κατάρτιση, πληροφόρηση - Ισότιμη και δίκαιη οικονομική συμμετοχή/διάθεση πλεονασμάτων -Αυτονομία και ανεξαρτησία - Δημοκρατικός έλεγχος μελών - Συνεργασία και δικτύωση -Κοινοτικό ενδιαφέρον).
- Οργανώνει συμμετοχικούς διαλόγους για την κινητοποίηση των πολιτών σε θέματα κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας, κοινωνικής επιχειρηματικότητας, δημιουργίας και διαχείρισης δικτύων και οικοσυστημάτων, τοπικά.
- Τα μέλη του θα δραστηριοποιούνται για την προσέλκυση και ένταξη νέων δικτύων, θα συμμετέχουν σε εκδηλώσεις σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, με στόχο την αύξηση της ευαισθητοποίησης και της κατανόησης του ρόλου της κοινωνικής οικονομίας, ιδιαίτερα από νέους, γυναίκες, οργανώσεις ΑμΕΑ, Τοπική Αυτοδιοίκηση και ευρύτερα την κοινωνία και θα προωθούν τη συνεργασία μεταξύ τους, επιτυγχάνοντας έτσι τη δημιουργία εθνικών και περιφερειακών δικτύων, με συγκεκριμένες στοχεύσεις και δράσεις, ώστε να επηρεάζουν όλα τα επίπεδα χάραξης αντίστοιχης πολιτικής. Η τοπική και περιφερειακή διάδοση μπορεί να διασφαλίσει ότι το Social Economy Greece Network θα έχει αντίκτυπο σε μεγαλύτερη κλίμακα και ότι η ευαισθητοποίηση και συμμετοχή θα μεταφράζεται σε δράσεις.

2. Ενίσχυση της δικτύωσης και της ανταλλαγής γνώσεων και καλών πρακτικών.

Το **Social Economy Greece Network**, θα:

- ✓ Οργανώνει δραστηριότητες και εκδηλώσεις, δημιουργώντας «κοινότητα» συλλογής και διάδοσης γνώσεων, εμπειριών και καινοτόμων καλών πρακτικών και πρόωξης κοινών δράσεων και μέτρων.

- ✓ Διευκολύνει τη διενέργεια, συλλογή, συστηματοποίηση και διάδοση ερευνών, μελετών και εκθέσεων σχετικών με την κοινωνική οικονομία.
- ✓ Αναπτύσσει συνέργειες με υφιστάμενες πρωτοβουλίες και έργα, για την αξιοποίηση εμπειριών, αποτελεσμάτων και ορθών πρακτικών των υλοποιούμενων έργων.
- ✓ Προωθεί τη δικτύωση με φορείς/δίκτυα κοινωνικής οικονομίας και κοινωνικής επιχειρηματικότητας, θεσμικά όργανα, και Διεθνείς Οργανισμούς (Social Economy Europe Association, EP Social Economy Intergroup, GROW, DG EMPL, CECOP, REVES, ENSIE, ΟΟΣΑ, Διεθνές Γραφείο Εργασίας, κλ.π.).
- ✓ Οργανώνει βραβεία για τους συντελεστές και τις επιτυχημένες καινοτομικές πρακτικές του οικοσυστήματος κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και διευκολύνει τη συμμετοχή στα European Social Economy Awards.

3. Ανάπτυξη της κοινωνικής καινοτομίας, ανάδειξη, εκπαίδευση και αξιοποίηση του κοινωνικού κεφαλαίου.

Το **Social Economy Greece Network** θα:

- ✓ Προωθεί τη δημιουργία Πάρκων Κοινωνικής Καινοτομίας, προτάσσοντας τον συνεργατισμό και τον συμμετοχικό σχεδιασμό.
- ✓ Παρέχει ανοιχτές ηλεκτρονικές διαδραστικές πληροφορίες, ανάπτυξη και διάθεση εργαλείων για χρήση από υφιστάμενους και εν δυνάμει οντότητες του τρίτου τομέα και μελλοντικούς κοινωνικούς επιχειρηματίες. Ενδεικτικά: Τυπολογίες του θεσμικού πλαισίου, υπηρεσίες ενημέρωσης και συμβουλευτικής, διαδικασίες συνεργασίας και συνεργατισμού, εκπαίδευση και συμβουλευτική για την ίδρυση και λειτουργία φορέων και τοπικών δικτύων, πρακτικές κινητοποίησης και ενδυνάμωσης τους.
- ✓ Οργανώνει ημερίδες και συνέδρια (σε φυσική ή/και σε διαδικτυακή μορφή) με ελεύθερη πρόσβαση και κατάλληλη δημοσιότητα, ώστε να διασφαλιστούν τυχόν ζητήματα επιλεκτικής μεταχείρισης.
- ✓ Υλοποιεί Θεματικά Εργαστήρια για τους ήδη, αλλά και εν δυνάμει εργαζομένους σε οντότητες του τρίτου τομέα και σεμινάρια για στελέχη και αιρετούς των Δήμων, των Περιφερειών και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.
- ✓ Δημιουργεί υποδομές υποστήριξης (θερμοκοιτίδες, clusters), για την ενίσχυση βιωσιμότητας των οντοτήτων – φορέων, την επίτευξη οικονομιών κλίμακας και την παραγωγή και μεγιστοποίηση του κοινωνικού τους αντίκτυπου.

4. Ενδυνάμωση των λειτουργικών και διοικητικών ικανοτήτων των μελών.

Προτεραιότητα του Social Economy Greece Network αποτελεί η ενδυνάμωση της λειτουργικής και διοικητικής ικανότητας (capacity building) των συμμετεχόντων σε αυτό, ώστε να καταστούν αποτελεσματικότεροι και να επιτύχουν βιωσιμότητα, μεγαλύτερο κοινωνικό όφελος, μακροπρόθεσμους στόχους και αποτελέσματα. Η ενδυνάμωση θα περιλαμβάνει ένα σύνθετο πλέγμα υπηρεσιών και εργαλείων, όπως:

- ✓ Διαδικασίες βελτίωσης της δικτύωσης με φορείς ΚτΠ και διαχείρισης ανθρώπινων και υλικών πόρων, αποτελεσματικής ηγεσίας, εθελοντών, κ.α.
- ✓ Εφαρμογή κοινωνικού marketing στη διοικητική και οικονομική λειτουργία και στη διαχείριση έργων των οργανώσεων της ΚτΠ, συνεταιρισμών και οντοτήτων της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας.
- ✓ Δημιουργία Μητρώου Πιστοποιημένων Εθελοντών Μεντόρων Κοινωνικής Οικονομίας.
- ✓ Δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού για την κοινωνική οικονομία, το κοινωνικό κεφάλαιο, τον κοινωνικό αντίκτυπο, την εκπαίδευση εθελοντών, το κοινωνικό marketing, κ.α. για την σύγχρονη ή/και ασύγχρονη κατάρτιση
- ✓ Συγκρότηση «σχημάτων» για την πιστοποίηση ικανοτήτων του ενταγμένου στα δίκτυα της ΚτΠ, στους συνεταιρισμούς και στην κοινωνική οικονομία, ανθρώπινου δυναμικού.
- ✓ Δημιουργία διαρκούς forum και εκπαιδευτικών εργαστηρίων καλών πρακτικών και κουλτούρας συνεργατισμού.

5. Δημιουργία Ομάδων Εργασίας για την παραγωγή και επεξεργασία προτάσεων.

Για να ενεργοποιηθεί το πλήρες δυναμικό του τρίτου τομέα, το Social Economy Greece Network και τα συνεργαζόμενα δίκτυα των Οργανώσεων και Δικτύων της ΚτΠ και της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Σχεδίου Δράσης για την κοινωνική οικονομία, θα αναλάβουν πρωτοβουλίες με βάση τις κατευθύνσεις του Social Economy Europe, θα επεξεργαστούν και θα υποβάλλουν προτάσεις για το Ελληνικό Σχέδιο Δράσης για την κοινωνική οικονομία, δημιουργώντας αντιπροσωπευτικές και θεματικές ομάδες εργασίας.

Οι ομάδες και το θεματικό τους αντικείμενο θα καθοριστούν από κοινού από τα μέλη, με βασικές προδιαγραφές και αρχές λειτουργίας που ενδεικτικά θα περιλαμβάνουν:

- ✓ Επίτευξη κατανόησης των στόχων του Social Economy Greece Network, εμπιστοσύνη μεταξύ των μελών που θα συμμετέχουν στις θεματικές ενότητες και μέγιστη δυνατή σύγκλιση στους διατυπωμένους σκοπούς και στόχους του.
- ✓ Αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των συμμετεχόντων, των εμπειριών και τυχόν εφαρμοσμένων πολιτικών και δράσεων που θα μεταφέρουν στις ομάδες.
- ✓ Αποτελεσματική διαχείριση γνώσης μεταξύ των μελών του φορέων και των δικτύων τους, μέσω μιας λειτουργικής πλατφόρμας επικοινωνίας και υιοθέτησης κατάλληλων διαδικασιών διάδοσης της πληροφορίας.
- ✓ Διαμόρφωση λειτουργικής οργανωτικής δομής και ξεκάθαρων κανόνων λειτουργίας, προσαρμοσμένων στη φύση και στο χαρακτήρα των δικτύων/φορέων που συμμετέχουν, στη συμβατότητα με τον σκοπό και τους στόχους που επιδιώκονται, στην ανάπτυξη συνεργατικής κουλτούρας και συλλογικών διαδικασιών, στο σεβασμό διαφορετικών θέσεων και προτάσεων και στην ανοικτότητα και διαδραστικότητα, με έμφαση στη διαφάνεια, στη πρόσβαση σε γνώσεις και πληροφορίες και στη χρήση ανοιχτών εργαλείων επικοινωνίας.

6. Αξιοποίηση Εθνικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

Το Social Economy Greece Network θα αναπτύξει προσβάσιμες ψηφιακές υπηρεσίες για την ενημέρωση όλων των φορέων του τρίτου τομέα, αναφορικά με:

- ✓ Τη διευκόλυνση συμμετοχής για την αξιοποίηση εθνικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων και εναλλακτικών τρόπων χρηματοδότησης (Μικροχρηματοδοτήσεις, Erasmus, European Structural and Investment Funds, EaSI, EFSI, InnovFin, COSME, EKT+, Crowdfunding, Social Impact Bond, Social Venture Capital, Επιχειρηματικοί Άγγελοι, Υβριδική χρηματοδότηση, ηθικές και συνεταιριστικές τράπεζες, κ.α.).
- ✓ Την επιδίωξη πλήρους εφαρμογής των νομοθετικά προβλεπόμενων Κοινωνικά Υπεύθυνων Δημοσίων Συμβάσεων και Συμβάσεων με ΟΤΑ (άρθρο 196, ν.4555/2018 «Κλεισθένης»), με φορείς του Δημοσίου.
- ✓ Την πρόσβαση των δικτύων, οργανώσεων και φορέων του τρίτου τομέα σε χρηματοδοτικά εργαλεία και επιχειρηματικά δάνεια (χορηγίες από κοινωφελή ιδρύματα, πώληση αγαθών από φορείς της κοινωνίας των πολιτών για στήριξη καταναλωτικών συνεταιρισμών, χορήγηση κεφαλαίων κίνησης και έκδοση εγγυητικών επιστολών από πιστωτικά ιδρύματα κάθε μορφής, κ.α.).

ΣΤ) ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ. ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

Ο τρίτος τομέας, είναι ένας διαφορετικός τομέας με κοινές αρχές και κοινά χαρακτηριστικά. Οι νομικές μορφές που μπορούν να λάβουν οι επιχειρήσεις ή οργανισμοί κοινωνικής οικονομίας είναι διαφορετικές, διακρίνονται όμως όλες από τις κεφαλαιοκρατικές εταιρείες, με βάση αυτές τις κοινές αρχές και κοινά χαρακτηριστικά, όπως:

- Υπεροχή των ανθρώπων και του κοινωνικού στόχου έναντι του κεφαλαίου
- Δημοκρατικός έλεγχος από τα μέλη
- Εθελοντική και ανοιχτή συμμετοχή
- Συνδυασμός του ενδιαφέροντος των μελών / χρήστη και / της κοινωνίας (γενικού ενδιαφέροντος)
- Η υπεράσπιση και η εφαρμογή των αρχών της αλληλεγγύης και της ευθύνης
- Αυτονομία διαχείρισης και ανεξαρτησία από τις δημόσιες αρχές
- Επανεπένδυση του απαραίτητου πλεονάσματος για βιώσιμους αναπτυξιακούς στόχους, για υπηρεσίες ενδιαφέροντος των μελών ή του γενικού ενδιαφέροντος.

Έτσι, εν **δυνάμει μέλη** του **Social Economy Greece Network** μπορούν να είναι Δίκτυα, Ενώσεις, Ομοσπονδίες και Συνομοσπονδίες: Οργανώσεων της ΚτΠ, κάθε μορφής συνεταιρισμών, οργανισμών, Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, κ.α., που συναποτελούν ολιστικά τον τρίτο τομέα της οικονομίας.

Συνεργαζόμενοι του μπορούν να είναι οργανισμοί ή φυσικά πρόσωπα (εμπειρογνώμονες, ακαδημαϊκοί, κλ.π.) που αποδεδειγμένα έχουν εντρυφήσει και ενδιαφέρονται για την κοινωνική οικονομία, ενστερνίζονται τους σκοπούς, τους στόχους και τις κοινές αξίες του Δικτύου και στα πλαίσια αυτά αναλάβουν ενεργό ρόλο στην ευαισθητοποίηση, ανταλλαγή τεχνογνωσίας, στην ενημέρωση και ενεργοποίηση των πολιτών, στον σχεδιασμό και τη προώθηση μέτρων και δράσεων πολιτικής, κ.λπ.

Η συμμετοχή στο **Social Economy Greece Network**, χωρίς να αναιρεί την αυτοτέλεια και αυτονομία των συμμετεχόντων στην **πρωτοβουλία σύστασής του**, απαιτεί τις παρακάτω βασικές προϋποθέσεις:

- ✓ Σεβασμό σε συμφωνηθείσες κοινές αρχές, επιδιώξεις και αξίες, ανθρώπινη ελευθερία και δικαιώματα, δημοκρατία, ισότητα, δικαιοσύνη, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες ή εντάσσονται στις ευάλωτες και ειδικές ομάδες του πληθυσμού.
- ✓ Δεν έχουν συσταθεί και δεν λειτουργούν για προσωπικό όφελος. Τυχόν δραστηριότητες που παράγουν έσοδα, δεν αποτελούν αυτοσκοπό τους ή των μελών τους, αλλά μέσο βιωσιμότητας και επίτευξης της αποστολής, των αρχών και αξιών τους και αποδεδειγμένα στοχεύουν στην συλλογική και κοινωνική ωφέλεια.
- ✓ Να έχουν δημιουργηθεί εθελοντικά με εκούσια συμμετοχή και δραστηριοποιούνται στα κοινά για την ευημερία των ανθρώπων, επιμέρους ομάδων ή την κοινωνία στο σύνολό της.
- ✓ Να εφαρμόζουν αμεσοδημοκρατία, διάφανη δομή και αιρετή διοίκηση και λογοδοτούν στα μέλη και τους δωρητές τους.
- ✓ Να είναι ανεξάρτητα από την τοπική, περιφερειακή και κεντρική κρατική –κυβερνητική διοίκηση και άλλες δημόσιες αρχές, καθώς και από πολιτικά κόμματα, εμπορικούς οργανισμούς και εκπροσώπους της συμβατικής οικονομίας.
- ✓ Να οργανώνονται σε Συνομοσπονδίες, Ομοσπονδίες, Ενώσεις, Δίκτυα, Οργανώσεις της ΚτΠ, που θα έχουν νομική υπόσταση, καταστατικό ή άλλο συστατικό έγγραφο που καθορίζει και συνάδει με την αποστολή, τους σκοπούς, τους στόχους και το πεδίο δράσης τους στα πλαίσια του τρίτου τομέα.
- ✓ Να εναρμονίζονται με τις αρχές και αξίες του Social Economy Europe.
- ✓ Να τηρούν τον Κώδικα Λειτουργίας και Δεοντολογίας του Social Economy Greece Network, που θα συνταχθεί και θα συμφωνηθεί από τα μέλη του στη βάση αμεσοδημοκρατικών διαδικασιών, συγκλίσεων, οριζόντιων αποφάσεων και σεβασμού των ιδιαιτεροτήτων και αυτονομίας κάθε μέλους.
- ✓ **Αποδέχονται την παρούσα πρόσκληση** και χρησιμοποιούν το logo του από κοινού με το δικό τους στις δραστηριότητες, προϊόντα και υπηρεσίες τους, καθώς και στο υλικό προώθησης στα κοινωνικά δίκτυα.